

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลจังหวัดศรีสะเกษ

วันที่ ๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

ความอาญา

ระหว่าง { พนักงานอัยการ โจทย์
นายไพจิต ศิลารักษ์ จำเลย

เรื่อง ทำให้เสียทรัพย์ บุกรุก ความผิดต่อเสรีภาพ

โจทย์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เวลากลางวันก่อนเที่ยง จำเลยกับพวกที่หลบหนี ยังไม่ได้ตัวมาฟ้องรวม ๑๒ คน ร่วมกันกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรม กล่าวคือ จำเลยกับพวกร่วมกันบุกรุกเข้าไปในบริเวณฝายราษีไศล ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบดูแลของนายประสิทธิ์ หวานเสร็จ วิศวกรหัวหน้าโครงการฝายราษีไศล โดยไม่ได้รับอนุญาต และไม่มีเหตุอันควร อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ ของนายประสิทธิ์ โดยปกติสุข จำเลยกับพวกได้ร่วมกันพังประตูด้านหน้าของฝายราษีไศลเสียหาย อันเป็นการทำให้เสียหาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ซึ่งประโยชน์ ซึ่งทรัพย์ที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณะประโยชน์

จากนั้นจำเลยกับพวกได้ร่วมกันกักตัว กักขัง หน่วงเหนี่ยว เจ้าพนักงาน และเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ดูแลฝายราษีไศลไว้ เป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวต้องปราศจากเสรีภาพในร่างกาย เหตุเกิดที่ ตำบลหนองแค อำเภอรามัน จังหวัดศรีสะเกษ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๐, ๓๖๐, ๓๖๔, ๓๖๕, ๘๓, ๘๑

จำเลยให้การปฏิเสธ

ทางพิจารณาโจทก์นำสืบว่า เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เวลากลางวัน มีผู้ชุมนุมกลุ่มสมัชชาคนจน ซึ่งได้รับผลกระทบและความเดือดร้อน เพราะถูกน้ำท่วมที่ดินทำกิน เนื่องจากการสร้างฝายราษีไศล ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการของกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองแค อำเภอรามัน จังหวัดศรีสะเกษ รวมตัวชุมนุมกันที่สามแยกปากทางเข้าฝายราษีไศล บริเวณบ้านคอนงูเหลี่ยม ตำบลหนองแค อำเภอรามัน จังหวัดศรีสะเกษ เรียกร้องให้รัฐบาลเปิดประตูระบายน้ำออกจากฝายราษีไศล ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เวลาประมาณ ๓ นาฬิกา จำเลยกับพวก ซึ่งเป็นแกนนำของกลุ่มผู้ชุมนุมได้พาผู้ชุมนุม

เข้าไปที่ฝายราษีไศล แล้วฟังประตูทางเข้าฝายราษีไศลบุกกรุกเข้าไปยึดครอง และปลูกสร้างที่พักชั่วคราวภายในบริเวณโครงการฝายราษีไศล กลุ่มผู้ชุมนุมได้จัดกำลังปิดกั้นประตูทางเข้าไว้ไม่ยินยอมให้เจ้าพนักงานตำรวจ และเจ้าหน้าที่ของฝายราษีไศล พร้อมครอบครัวออกไปจากฝายราษีไศล จนถึงเวลาประมาณ ๑๓ นาฬิกา กลุ่มผู้ชุมนุมจึงยินยอมให้เจ้าพนักงานตำรวจ และครอบครัวของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้หญิงและเด็กออกไปข้างนอกได้ หลังจากนั้นจำเลยได้นำกลุ่มผู้ชุมนุมรื้อทำลายหินเรียงกันการกักตุนบริเวณเขื่อนดินที่กั้นลำน้ำมูลของฝายราษีไศลได้รับความเสียหาย อธิปไตยกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานจึงได้มอบอำนาจให้นายประสิทธิ์ หวานเสร็จ หัวหน้าควบคุมงานก่อสร้างโครงการฝายราษีไศล ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยกับพวก

จำเลยนำสืบว่า การสร้างฝายราษีไศลของกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ทำให้ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากน้ำท่วมที่ดินทำกิน ก่อนเกิดเหตุเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓ จำเลยได้พาผู้สื่อข่าว ไอที วี **ไปทำสารคดีเรื่องดินเค็มที่ฝายราษีไศล** หลังจากถ่ายทำเสร็จได้พากันไปรับประทานอาหารกันต่อ จนถึงเวลาประมาณ ๒๔ นาฬิกา จากนั้นจำเลยได้กลับบ้าน จนกระทั่งเช้าเช้าของวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เวลาประมาณ ๘ นาฬิกา มีชาวบ้านพลัดตกน้ำ จำเลยจึงพาไปส่งโรงพยาบาล จำเลยไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ขณะที่กลุ่มผู้ชุมนุมฟังประตูทางเข้าฝายราษีไศล และไม่ได้นำกลุ่มผู้ชุมนุมรื้อสันเขื่อนดินปิดกั้นแม่น้ำ ไม่มีการกักตัวเจ้าพนักงานตำรวจและเจ้าหน้าที่ของฝายราษีไศล จำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง

พิเคราะห์พยานหลักฐานที่โจทก์และจำเลยนำสืบแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เวลาประมาณ ๓ นาฬิกา ได้มีผู้ชุมนุมกลุ่มสมาชิกคนจนคนจนประมาณ ๘๐๐ คน ร่วมกันฟังประตูทางเข้าฝายราษีไศล แล้วบุกกรุกเข้าไปในพื้นที่โครงการฝายราษีไศล ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการของกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ตั้งอยู่ตำบลหนองแคว อำเภอรามัญ จังหวัดศรีสะเกษ หลังจากนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมได้ร่วมกันทำลายหินเรียงกันการกักตุน บริเวณเขื่อนดินปิดกั้นลำน้ำมูลได้รับความเสียหาย โจทก์ฟ้องกล่าวหาว่า จำเลยเป็นหนึ่งในแกนนำจำนวน ๑๒ คน ที่นำกลุ่มผู้ชุมนุมฟังประตูเข้าโครงการฝายราษีไศล บุกกรุก เข้าไปในบริเวณฝายราษีไศล และร่วมกันกักตัว กักขัง หน่วงเหนี่ยวเจ้าพนักงานตำรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลฝายราษีไศล เป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวต้องปราศจากเสรีภาพในร่างกาย จำเลยปฏิเสธว่า ไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า **จำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง หรือไม่** โจทก์มีนายเวท สติดี ไชเสนา นายชวิช ทวีโชติ นายวุฒิพงษ์ วงษ์แสนสาร นายประสิทธิ์ หวานเสร็จ นายทองสุข เฟื่องสร นายวารินทร์ ตีละบาล นายเยี่ยมเพชร พลเยี่ยม พันตำรวจเอกสุริยา อภิรมยานนท์ นายดาบตำรวจกิตติ ไสภาสพ นายดาบตำรวจสันติ อ่อนหวาน นายดาบตำรวจโกษา โกษาผล นายดาบตำรวจรณยุทธ อ่อนหวาน จำสืบตำรวจมัชวาน เพ็ญนอก จำสืบตำรวจสุเมธี กตะศิลา สิบตำรวจเอกบุญเทียม แสงภารา สิบตำรวจเอกเลิศพันธ์ ศรีหะราช สิบตำรวจโทวสันต์ แสงเพชร เป็นพยานเบิกความได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เวลากลางวัน มีผู้ชุมนุมกลุ่มสมาชิกคนจนประมาณ ๘๐๐ คน รวมตัวกันที่สามแยกปากทางเข้าฝายราษีไศล บริเวณบ้านดอนงูเหลือม ตำบลหนองแคว อำเภอรามัญ จังหวัดศรีสะเกษ ห่างจากฝายราษีไศลประมาณ ๓ ถึง ๕ กิโลเมตร เรียกร้องให้รัฐบาลเปิดประตูระบายน้ำฝายราษีไศล ลงสู่แม่น้ำมูล พันตำรวจเอกสุริยา ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอรามัญ จังหวัดศรีสะเกษ ในขณะนั้น จึงจัดกำลังเจ้าพนักงานตำรวจไปรักษาความสงบเรียบร้อย โดยในวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เวลา ๒๐ นาฬิกา มีนายดาบตำรวจสันติ นายดาบตำรวจรณยุทธ นายดาบตำรวจโกษา จำสืบตำรวจมัชวาน จำสืบตำรวจสุเมธี สิบตำรวจเอกบุญเทียม สิบตำรวจเอกเลิศพันธ์ สิบตำรวจโทวสันต์ และเจ้าพนักงานตำรวจอื่นรวมประมาณ ๑๕ คน ไปทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยจนถึงเวลาประมาณ ๒ นาฬิกา ของวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓ นายดาบตำรวจกิตติและนายดาบ

ตำรวจสันติได้ออกไปตรวจดูความเรียบร้อยภายนอกฝ่ายราชินีไสล พบกลุ่มผู้ชุมนุมกำลังเดินทางเข้าไปที่ฝ่ายราชินีไสล จึงวิทยุแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจและเจ้าหน้าที่ภายในฝ่ายราชินีไสลทราบ เจ้าหน้าที่จึงนำกุญแจไปล็อกประตูทางเข้าฝ่ายราชินีไสลไว้ ต่อมาเวลาประมาณ ๓ นาฬิกา กลุ่มผู้ชุมนุมเดินทางไปถึงประตู ขณะนั้นมี นายเวทสถิต นายวิช นายวุฒิพงษ์ นายประสิทธิ์ นายทองสุข นายวารินทร์ นายเยี่ยมเพชร สิบตำรวจเอกบุญเทียม นายดาบตำรวจโกษา จำสิบตำรวจมัชวาน และสิบตำรวจเอกเลิศพันธ์ ฝึ่อยู่ที่ประตูทางเข้าด้านในฝ่ายราชินีไสล ส่วนจำเลยอยู่ด้านนอกกับกลุ่มผู้ชุมนุม สิบตำรวจเอกบุญเทียมได้ขอเจรจากับกลุ่มผู้ชุมนุม และนายดาบตำรวจโกษาได้บอกกลุ่มผู้ชุมนุมว่า ภายในฝ่ายราชินีไสลเป็นสถานที่ราชการอย่าบุกรุกเข้าไป กลุ่มผู้ชุมนุมไม่ยอมรับฟังและไม่เจรจาด้วย แต่ได้ฟังประตูบุกรุกเข้าไปภายในฝ่ายราชินีไสล แล้วปิดกั้นทางเข้าออกไม่ยินยอมให้เจ้าพนักงานตำรวจและเจ้าหน้าที่เข้าหรือออกไปจากฝ่ายราชินีไสล จนกระทั่งเวลาประมาณ ๑๗ นาฬิกา กลุ่มผู้ชุมนุมจึงยินยอมให้เจ้าพนักงานตำรวจและเจ้าหน้าที่เข้าออกได้ หลังจากนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมได้พากันรื้อทำลายหินเรียงกันการกักเซาะ บริเวณเขื่อนดินที่กั้นลำน้ำมูลของฝ่ายราชินีไสลได้รับความเสียหาย ซึ่งโจทก์มีประจักษ์พยานคือ สิบตำรวจบุญเทียมเห็นจำเลยอยู่ที่ประตูกับกลุ่มผู้ชุมนุม และขณะที่เข้าไปเจรจากับกลุ่มผู้ชุมนุม **คนที่คุยกับสิบตำรวจเอกบุญเทียมบอกว่า หากจะคุยให้ไปคุยกับจำเลยซึ่งเป็นหัวหน้า** นายดาบตำรวจโกษาเห็นจำเลยสั่งกลุ่มผู้ชุมนุมว่าไม่ต้องพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ให้ฟังจำเลยคนเดียว สิบตำรวจเอกเลิศพันธ์เห็นจำเลยให้จังหวัดกลุ่มผู้ชุมนุมในการฟังประตูและยืนยันว่ารู้จักกับจำเลยมาก่อน เนื่องจากเป็นคนราชินีไสลด้วยกัน นายทองสุขและนายวารินทร์ เห็นจำเลยยืนอยู่บนรถหนล้อในที่เกิดเหตุขณะที่กลุ่มผู้ชุมนุมฟังประตู โดยนายทองสุขยืนยันว่าจำจำเลยได้เพราะจำเลยมีตำหนิ คือปานดำที่บริเวณตาข้างขวา และเคยเห็นจำเลยเป็นประจำ นายประสิทธิ์และนายเยี่ยมเพชรยืนยันว่าเคยรู้จักจำเลยมาก่อน เคยพูดคุยกับจำเลยหลายครั้ง และมีการติดต่อประสานงานกับจำเลยมาตลอด โดยจำเลยเป็นแกนนำกลุ่มผู้ชุมนุมคอยพาผู้ชุมนุมเรียกร้องตามจุดต่างๆ และจะเป็นผู้ต่อรองเจรจากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งนายเยี่ยมเพชรเห็นจำเลยอยู่ห่างจากประตูที่เกิดเหตุประมาณ ๕ ถึง ๑๐ เมตร และเป็นคนนำกลุ่มผู้ชุมนุมเข้าไปในฝ่ายราชินีไสล นอกจากนี้ในวันต่อมา นายวิชเห็นจำเลยนำกลุ่มผู้ชุมนุมประมาณ ๒๐๐ คน ไปขนหินเรียงเป็นผนังกั้นน้ำซึ่งปิดเส้นทางลำน้ำมูลเก่าออกและทำการขุดดินบริเวณดังกล่าวเพื่อให้ น้ำไหลผ่านเส้นทางลำน้ำมูลเดิม และเห็นจำเลยนำกลุ่มผู้ชุมนุมไปปิดล้อมอาคารเปิดปิดประตูระบายน้ำ เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่เปิดประตูระบายน้ำ **เห็นว่า** พยานโจทก์ดังกล่าวเบิกความได้เชื่อมโยงกันเป็นลำดับเหตุการณ์ สอดคล้องตรงกันในสาระสำคัญ แม้พยานบางคนเห็นจำเลยอยู่ตรงประตูห่างจากพยาน ๒ ถึง ๓ เมตร บางคนเห็นจำเลยยืนอยู่บนรถหนล้อห่างจากประตูประมาณ ๑๐ เมตร บางคนเห็นจำเลยอยู่ห่างจากพยาน ๕ ถึง ๑๐ เมตร แต่พยานต่างยืนยันว่าจำเลยอยู่ร่วมในกลุ่มผู้ชุมนุมบริเวณประตูที่เกิดเหตุ ก่อนที่ผู้ชุมนุมจะฟังประตูบุกรุกเข้าไปในฝ่ายราชินีไสล ซึ่งเป็นธรรมดาของเหตุการณ์ที่มีผู้ร่วมกระทำผิด หรือผู้คนจำนวนมากในลักษณะฝูงชน เช่นในกรณีนี้มีผู้ร่วมกระทำความผิด ๘๐๐ คน มีการกระทำและความเคลื่อนไหวของบุคคลต่างๆ จำนวนมากครอบคลุมบริเวณกว้าง แต่ละคนไม่ได้อยู่นิ่งกับที่ พยานแต่ละคนซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจผู้รักษาความสงบเรียบร้อย และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลฝ่ายราชินีไสล ย่อมจะต้องสังเกตการณ์ และสอดส่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ทั่วถึง อีกทั้งยังต้องควบคุมมิให้เกิดเหตุการณ์รุนแรง **เชื่อว่าพยานแต่ละคนได้กระทำไปในลักษณะต่างคนต่างทำ** เป็นเหตุให้พยานไม่สามารถเห็นเหตุการณ์ในขณะเดียวกัน หรือจุดเดียวกันได้พร้อมกันในเวลาเดียวกัน การที่พยานแต่ละคนไม่ได้เห็นจำเลยในจุดเดียวกัน หรือในกิริยาเดียวกัน จึงเป็นเรื่องธรรมดาของสถานการณ์เช่นในคดีนี้ ซึ่งเหตุที่พยานโจทก์จดจำจำเลยได้ ก็ได้เบิกความว่าพยานบางคนเป็นคนอำเภอดียวกันกับจำเลย เคยรู้จักกับจำเลยมาก่อน และจำเลยมีตำหนิคือปานดำที่บริเวณตาข้างขวา โดยเฉพาะนายประสิทธิ์และนายเยี่ยมเพชร เคยรู้จักกับและมีการติดต่อจำเลยเป็นประจำ ใน

กรณีที่มีการชุมนุมเรียกร้องของกลุ่มผู้ชุมนุม เพราะจำเลยเป็นคนพาผู้ชุมนุมเรียกร้องตามจุดต่างๆ และเป็นผู้เจรจาต่อรองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงเชื่อว่าพยานโจทก์จำ จำเลยได้ไม่ผิดตัว เมื่อพิจารณาประกอบกับวิทยานิพนธ์ฯ เอกสารหมาย ล.๖ หน้า ๖๕ และหน้า ๑๘๕ ที่ระบุว่าจำเลยเป็นผู้นำกลุ่มผู้ชุมนุม และรายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ฯ เอกสารหมาย ล.๕ ซึ่งจำเลยเป็นผู้นำที่วิจัย ยังทำให้รับฟังได้อย่างแน่ชัดว่าจำเลยเป็นแกนนำกลุ่มผู้ชุมนุม ที่เรียกร้องให้เปิดประตูระบายน้ำของฝายราษีไศล พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบรับฟังได้ โดยปราศจากข้อสงสัยว่า จำเลยเป็นผู้นำกลุ่มผู้ชุมนุมในการฟังประตูทางเข้าฝายราษีไศล และบุกกรุกเข้าไปภายในฝายราษีไศล ปิดกั้นประตูไม่ยินยอมให้เจ้าพนักงานตำรวจ และเจ้าหน้าที่ของฝายราษีไศลออกไปภายนอก อันเป็นความผิดตามฟ้อง แต่การกระทำของจำเลยกับพวกและกลุ่มผู้ชุมนุม ได้กระทำไปโดยมีวัตถุประสงค์เพียงประการเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ที่จำเลยนำสืบปฏิเสธอ้างสถานที่อยู่นั้น พยานจำเลยส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ ขณะที่กลุ่มผู้ชุมนุมฟังประตูบุกกรุกฝายราษีไศล ส่วนพยานที่อยู่ในเหตุการณ์ก็เพียงแต่ไม่เห็นจำเลยเท่านั้น อีกทั้งไม่เป็นการแน่นอนว่า จำเลยจะประจำอยู่ตามที่อยู่ที่กล่าวอ้างตลอดเวลา และเป็นกรง่ายแก่การอ้างและนำสืบ พยานฐานที่อยู่ของจำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานโจทก์

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๐ วรรคแรก ๓๖๐ , ๓๖๕ , (๒) (๓) ประกอบ ๓๖๔ , ๘๓ เป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๐ เนื่องจากความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณะประโยชน์ และฐานร่วมกันบุกกรุกในเวลากลางคืน เป็นความผิดบทหนักที่มีโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานทำให้เสียทรัพย์ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณะประโยชน์ จำคุก ๒ ปี/.

ผู้พิพากษา

นายกฤษฎาพัฒน์	ศิริจตุพัฒน์
นางกัณหา	เกสรี รักจิตกุล